

Dosarul nr. 2ra-313/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, Judecător – L. Ciubotaru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – I. Secieru, V. Mihaila, I. Cotruță

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău în interesele lui Bodrug Andrei Andrei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bodrug Andrei Andrei către Bodrug Ecaterina, Xxxxx reprezentată legal de Bodrug Ecaterina, și notarul public Golubciuc Olga cu privire la constatarea ca succesor și moștenitor legal, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea ca succesor nedemn, declararea nulă a calității de succesor legal și transmiterea procedurii de succesiune unui al notar,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020,

c o n s t a t ă:

La 02 octombrie 2017, avocatul Pîcălău Dorian în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, a depus cerere de chemare în judecată către Bodrug Ecaterina, Xxxxx reprezentată legal de Bodrug Ecaterina, și notarul public Golubciuc Olga, modificată și concretizată pe parcurs, solicitând constatarea faptului că Bodrug Andrei Andrei, născut la xxxxx, este succesor și moștenitor legal al defunctului Bodrug Andrei Nicolai (născut la xxxxx, decedat la xxxxx), prelungirea termenul de acceptare a succesiunii, decalarea Ecaterinei Bodrug ca succesor nedemn, declararea nulă a calității de succesor legal al copilului Xxxxx și transmiterea procedurii de succesiune ca urmare a decesului lui Bodrug Andrei Nicolai, unui alt notar.

În motivarea acțiunii, a indicat că Bodrug Andrei Andrei este fiul biologic a defunctului Bodrug Andrei Nicolai. Reclamantul comunica mereu cu defunctul, fiind în relații normale, cu toate că era divorțat de mama sa.

Aproximativ 8-10 ani în urmă, Bodrug Andrei Nicolai s-a căsătorit cu Bodrug Ecaterina și din căsătorie au un copil Xxxxx, însă a divorțat cu 3-4 ani în urmă.

În urma unor discuții, tatăl Bodrug Andrei Nicolai, i-a comunicat reclamantului că nu este tatăl biologic al copilului Xxxxx.

Înainte de deces, Bodrug Andrei Nicolai locuia în xxxxx de pe str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău, unde și reclamantul are viza de reședință.

De asemenea, remarcă că Bodrug Andrei Nicolai și Bodrug Ecaterina erau divorțați de 3-4 ani, iar ultima îl determina pe defunct să facă abuz de alcool, prin diverse metode, inclusiv prin faptul că îi procura personal băuturii alcoolice.

După decesul lui Bodrug Andrei Nicolai, pârâta i-a comunicat lui Bodrug Andrei Andrei, la telefon, că s-a adresat la notarul Golubciuc Olga, cu sediul mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, nr. 65, of. 9, unde a deschis dosarul de succesiune și este necesar de a fi constatate unele circumstanțe, precum și momente legate de împărțirea succesiunii.

Notarul privat Golubciuc Olga i-a adus la cunoștință lui Bodrug Andrei Andrei despre cererea Ecaterinei Bodrug de deschidere a succesiunii, însă reclamantul a considerat că aceasta contravine intereselor sale, deoarece în lipsa unei înțelegeri între succesori privind alegerea în comun a notarului la care urmează să fie deschisă succesiunea s-a făcut pe ascuns de către pârâtă.

Ulterior, reclamatul Bodrug Andrei Andrei împreună cu mama sa, Bodrug Ala, s-au prezentat la notar, care le-a declarat că ei urmează să semneze anumite documente, prin care va fi împărțită masa succesorală, precum și să semneze unele declarații. Reclamantul a declarat că nu este de acord cu acțiunile notarului și că are nevoie să fie asistat de un avocat, deoarece consideră că notarul are o atitudine părtinitoare, un comportament inadecvat față de el și față de mama sa, care este fosta soție a defunctului Bodrug Andrei Nicolai și consideră necesar de a transmite dosarul succesoral unui alt notar, pe motiv că notarul Golubciuc Olga este părtinitor în cazul dat și nu are încredere.

Mai invocă că, Bodrug Ecaterina s-a comportat nedemn cu Bodrug Andrei Nicolai, iar în ultimii 10 ani înainte de deces, defunctul avea grave probleme de sănătate, inclusiv legate de abuzul de alcool, fapt ce a dus la lipsa calității reproductive masculine al acestuia. Astfel, Bodrug Ecaterina și fiica sa Xxxxx, în privința căreia, paternitatea defunctului este dubioasă, sunt succesoare nedemne.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 04 aprilie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Pîcălău Dorian în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 21 aprilie 2019, avocatul Pîcălău Dorian, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 04 aprilie 2019.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, s-a restituit capătul de cerere din apelul declarat de avocatul Pîcălău Dorian, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, privind excluderea din masa succesorală a 1/2 cotă-parte din apartamentul xxxxx din str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, a fost respinsă cererea de apel depusă de avocatul Pîcălău Dorian, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 04 aprilie 2019.

La 14 decembrie 2020, avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 04 aprilie 2019, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept reflectate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, s-a invocat că prima instanță și instanța de apel, nu au dat apreciere circumstanțelor elucidate pe parcursul

examinării cauzei, or, solicitările înaintate instanțelor de judecată, nu au fost acceptate, iar instanța de apel nu a înlăturat deficiențele admise de prima instanță.

În concluzie, exprimându-și dezacordul cu solița instanței de apel în ce privește demersul de numire a unei expertize ADN sau de atragere ca intervenient principal a cet. Bodrug Ala, reprezentantul recurentului a menționat că instanțele de judecată au încălcat norma de drept, privându-l pe Bodrug Andrei Andrei de dreptul la succesiune, or, această acțiune a fost depusă de către recurent, în interiorul termenului de 6 luni, din momentul decesului tatălui său.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 aprilie 2021, recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, a fost considerat admisibil.

Cu referire la termenul depunerii cererii de recurs, este de menționat că, în conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020 a fost expediată participanților la proces, la 19 octombrie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d. 76-77 Vol. II), fapt menționat și de către reprezentantul recurentului.

Astfel, în conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit consideră că cererea de recurs, înaintată la 14 decembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul formulat de avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Bodrug Andrei Andrei, din considerentele ce urmează.

În materie de drept, Colegiul lărgit reține că, conform art. 1432 alin. (3) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), moștenirea are loc conform testamentului (succesiune testamentară) și în temeiul legii (succesiune legală).

Conform art.1440 alin.(1) și (2) din Codul civil, succesiunea se deschide în urma decesului persoanei fizice sau declarării morții ei de către instanța de judecată. Momentul deschiderii succesiunii se consideră cel al decesului persoanei care a lăsat moștenirea sau data rămîinerii definitive a hotărîrii judecătorești privind declararea morții lui.

De asemenea, conform art.1516 alin. (2) - (4) din Codul civil, succesiunea este acceptată de succesori indiferent de faptul dacă este testamentar sau succesori legal. Succesiunea se consideră acceptată cînd moștenitorul depune la notarul de la locul

deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și din ce ar consta.

Conform art. 1500 alin.(1) lit. a) din Codul civil, moștenitori cu drept de cotă egală sunt de clasa I - descendenții (fiii și fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții, înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea.

La caz, Colegiul lărgit reține că, după decesul lui Bodrug Andrei Nicolai din xxxxx, Bodrug Ecaterina în nume propriu și în calitate de reprezentant legal pentru și în numele fiicei minore Xxxxx, a depus la 10 mai 2017, la notarul Golubciuc Olga, declarație de acceptare a succesiunii rămase după decesul soțului Bodrug Andrei Nicolai, ce constituie ½ cotă-parte din ap.xxxxx situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, xxxxx și apartamentul xxxxx situat în mun. Chișinău, bd. Xxxxx nr.xxxxx. Moștenitori ai averii indicate fiind: soția Bodrug Ecaterina, fiica Xxxxx și fiul Bodrug Andrei Andrei în baza succesiunii legale.

Astfel, reieșind din circumstanțele constatate din materialele cauzei, Colegiul lărgit apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, cu referire la pretenția lui Bodrug Andrei Andrei privind constatarea faptului că este succesor și moștenitor legal a lui Bodrug Andrei Nicolai, or, în raport cu prevederile art.1500 alin.(1) lit. a) al Codului civil, lui Bodrug Andrei Andrei, îi este atribuită calitatea de moștenitor legal de clasa I, în temeiul legii, fiind decăzută necesitatea constatării faptului respectiv prin hotărâre judecătorească.

Cu referire la termenul de acceptare a succesiunii, este de menționat că potrivit art. 1517 din Codul civil, este de 6 luni de la data deschiderii ei, iar potrivit art. 1519 alin. (1) din același Cod, termenul prevăzut la art.1517 poate fi prelungit de către instanța de judecată cu cel mult 6 luni.

Colegiul lărgit reține că, circumstanțe temeinice de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii, pot constitui: starea de invaliditate a succesorului, îngrijirea unui membru bolnav al familiei, aflarea în străinătate sau în rîndul forțelor armate, tănuirea faptului deschiderii succesiunii de către ceilalți moștenitori etc, iar conform art. 118 alin.(1) din Codul de procedură civilă în coroborare cu art.121-122 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe carele invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, cât prima instanță, atât și instanța de apel, au constatat că, prin acceptarea succesiunii, prin intrarea în posesiunea unei părți din patrimoniul succesoral și anume xxxxx din str. Xxxxx xxxxx, mun. Chișinău, Bodrug Andrei Andrei a cunoscut despre decesul tatălui său - Bodrug Andrei Nicolai, precum și a cunoscut despre deschiderea succesiunii la cererea Ecaterinei Bodrug și necesitatea depunerii declarației de acceptare a succesiunii în termenul de 6 luni, însă a refuzat, motivând că nu a fost de acord cu acțiunile notarului.

Reieșind din aceste împrejurări, rezultă cert că concluziile instanței de apel, privind respingerea pretențiilor lui Bodrug Andrei Andrei cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, sunt întemeiate cât în fapt, atât și în drept.

În consecutivitatea celor descrise supra, Colegiul lărgit remarcă temeinicia dispoziției instanței de apel, referitor la pretenția reclamantului/recurent Bodrug Andrei Andrei, cu privire la declararea ca succesor nedemn al Ecaterinei Bodrug, ca rezultat al acțiunilor nedemne în privința defunctului, Bodrug Andrei Nicolai.

Astfel, în sensul prevederilor art. 1434 alin.(1) și art.1435 din Codul civil, aplicabile speței în cauză, sunt nedemni de a succede părinții și copiii majori care s-au eschivat cu rea-credință de la executarea obligațiunii de întreținere, prevăzute de lege, a celui care lasă moștenirea, dacă această circumstanță este constatată de instanța judecătorească.

Cu toate acestea, Bodrug Andrei Andrei nu a prezentat probe în sensul art. 118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care ar demonstra faptul că Bodrug Ecaterina a comis o infracțiune, a pus intenționat piedici în calea realizării ultimei voințe a celui ce a lăsat moștenirea sau că s-a eschivat cu rea-credință de la executarea obligației de întreținere a celui ce a lăsat moștenirea și această circumstanță a fost constatată de instanța de judecată. De altfel, nici afirmațiile reprezentantului reclamantului/recurent Bodrug Andrei Andrei, cu referire la lipsa grijei defunctului din partea Ecaterinei Bodrug, nașterea copilului în afara căsătoriei, săvârșirea acțiunilor ce duceau la abuz de alcool, reiterate în cererea de recurs, nu constituie temei pentru decădere din dreptul la succesiune, or, acesta nu se încadrează în dispozițiile art. 1434 alin. (1) din Codul civil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, remarcă temeinicia concluziei instanței de apel în ceea ce ține de pretenția privind declararea nulă a calității de succesori legal al copilului minor XXXXX, or, neconsecvența argumentelor invocate în acest sens, se constată prin cumulul probelor anexate la dosar. Mai mult decât atât, defunctul Bodrug Andrei Nicolai, în timpul vieții nu a contestat paternitatea, conform art.49 alin.(1) din Codul familiei și a acceptat copilul XXXXX, exprimându-și în acest sens consimțământul să fie inclus în certificatul de naștere XXXXX a copilului, ca tată.

În context, Colegiul lărgit apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, că dreptul copilului minor XXXXX de a primi cu titlu de moștenire o cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul tatălui său Bodrug Andrei Nicolai se bucură de protecție juridică egală dreptului de proprietate, iar declararea nulă a calității de succesori legal în lipsa unui temei legal, va constitui o expropriere efectivă a acesteia.

În altă ordine de idei, cu referire la argumentele reclamantului/recurent, despre neelucidarea și, respectiv, omiterea unor aspecte ale cauzei, instanța de recurs remarcă faptul că instanța de apel s-a expus cert și explicit, cât asupra pretenției efectuării cercetării ADN al copilului minor XXXXX și transmiterii unui alt notar dosarul succesoral pentru efectuarea procedurii de succesiune deschise după decesul lui Bodrug Andrei Nicolai, atât asupra demersului de admitere a intervenientului principal Bodrug Ala.

Din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău în interesele lui Bodrug Andrei Andrei și a menține decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău în interesele lui Bodrug Andrei Andrei.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bodrug Andrei Andrei către Bodrug Ecaterina, Xxxxx reprezentată legal de Bodrug Ecaterina, și notarul public Golubciuc Olga cu privire la constatarea ca succesor și moștenitor legal, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea ca succesor nedemn, declararea nulă a calității de succesor legal și transmiterea procedurii de succesiune unui al notar.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari